

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind
gestionarea anvelopelor uzate

1. Denumirea autorului, și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate a fost elaborat de către Ministerul Mediului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile acestuia

Problema principală abordată prin prezentul proiect de Regulament este prevenirea formării de deșuri provenite de la anvelopele uzate, asigurând gestionarea corespunzătoare a anvelopelor uzate în scopul de a preveni sau a reduce impactul direct asupra mediului și sănătății umane, contribuind astfel la o dezvoltare durabilă a societății.

Lipsa măsurilor de reglementare privind prevenirea formării de deșuri provenite de la anvelopele uzate cu stabilirea rolurilor și relațiilor între multiplii participanți în procesul bazat pe Responsabilitatea Extinsă a Producătorului creează consecințe grave; precum anvelopele uzate aruncate de-a lungul drumurilor sau arderea anvelopelor care sunt arse în gospodării, în fâșii forestiere, câmpuri. Totodată, în urma procesului de ardere a acestora, se emite în atmosferă o listă enormă de substanțe periculoase, cum ar fi bifenilul, antracenu, florantenu, pirenul, benzopirenul și multe altele. Două dintre acestea – bifenilul și benzopirenul – reprezintă niște cancerogene puternice. În același timp, dacă se arde o tonă anvelope – în atmosferă se vor emite circa 270 kg. negru de fum și 450 kg. gaze toxice.

Printre problemele cheie a deșeurilor generate de anvelopele uzate se enumeră un volum mare de aceste deșuri care sunt lipsite de evidență. Pe când numărul anvelopelor importate este în continuă creștere, faptul că ele nu sunt colectate și gestionate în mod corespunzător și nevalorificate, în final provoacă incertitudini economico-fiscale și nu permite instituțiilor să supravegheze și să impoziteze obținerea veniturilor de la circuitul valorificării deșeurilor.

În lipsa datelor privind generarea anvelopelor uzate, se utilizează coeficientul de 0,6 pentru a deduce cantitatea de deșuri generată în baza datelor privind importurile anvelopelor. Această metodă este aplicată pentru întocmirea raportului anual pentru Convenția Basel.

Tab.1

Date privind generarea anvelopelor uzate, tone, anii 2015-2019

Anii	2015	2016	2017	2018	2019
Anvelope, tone	6665	8041	7298	8033	7433

Sursa: rapoartele anuale către Convenția de la Basel¹

Anvelopele uzate sunt colectate de către 4 companii, autorizate în domeniul colectării, transportării, depozitării și prelucrării deșeurilor din cauciuc. O singură companie reciclează cauciucurile prin metoda de piroliză, materia primă secundară obținută în urma reciclării este compusă din combustibil lichid, carbon tehnic, resturi de metal. Datele prezentate în Sistemul Informațional Automatizat „Managementul Deșeurilor” (SIA MD), de către 3 colectori privind colectarea și prelucrarea anvelopelor uzate în 2020 reflectă cantitatea totală de cca 600 tone, ceea ce prezintă doar o mică parte a anvelopelor uzate generate.

Totodată, în vederea compoziției și proprietăților sale unice, folosirea repetată a anvelopelor reprezintă sursa de materie secundară prețioasă care este rațional să fie prelucrată pe cale economică oportună. De aceea, rezolvarea cu succes a problemei reciclării anvelopelor constă nu în eliminarea lor din ciclul economic, dar în prelucrare, în urma căreia materialul prețios să fie returnat în procesul de producere.

Adoptarea proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate este condiționată de necesitatea trecerii la o economie circulară, bazată pe reciclare, față de cea liniară existentă în Republica Moldova, de la care să genereze un mediu sănătos pentru generațiile de astăzi și viitoare.

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu

¹ „Programul Național pentru gestionarea deșeurilor pentru anii 2022-2027”
[https://www.madrm.gov.md/sites/default/files/Documente%20atasate%20Advance%20Pagines/Program%20pentru%20audieri NPWM%20RO%20%20%202018.09.2021_0.pdf](https://www.madrm.gov.md/sites/default/files/Documente%20atasate%20Advance%20Pagines/Program%20pentru%20audieri%20NPWM%20RO%20%20%202018.09.2021_0.pdf)

În condițiile perfecționării legislației Republicii Moldova și în vederea armonizării acesteia cu legislația Uniunii Europene, aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate va stabili măsuri de reducere a riscurilor pentru sănătatea populației și a impactului asupra mediului prin stabilirea obiectivelor de colectare și reciclare a anvelopelor uzate. De asemenea, este o soluție optimă pentru îndeplinirea prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, în special cu referire la:

art. 86 din Capitolul 16 „Mediul înconjurător” sub-capitolul „Gestionarea deșeurilor și resurselor”, care prevede protecția sporită a mediului care va aduce beneficii cetățenilor și întreprinderilor din UE și din Republica Moldova, inclusiv prin îmbunătățirea sănătății publice;

art. 95, lit. a)-i) din Capitolul 17 „Politici climatice” care prevede cooperarea părților în domeniul dezvoltării și punerii în aplicare a unei strategii climatice și a unui plan de acțiuni pentru atenuarea pe termen lung a efectelor schimbărilor climatice și pentru adaptarea la acestea, a unor măsuri destinate promovării transferului de tehnologie pe baza unei evaluări a nevoilor în materie de tehnologie,

art. 113 din Capitolul 21 „Sănătatea Publică”, care prevede cooperarea părților în domeniul sănătății publice pentru a ridica nivelul siguranței sănătății publice și al protecției sănătății umane, ca o condiție prealabilă pentru dezvoltarea durabilă și creșterea economică.

Astfel, proiectul nominalizat fiind armonizat cu prevederile Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile, stabilește un șir de mecanisme, inclusiv și cel de recuperare integrală a costurilor în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”, principiile de precauție și prevenire și cu principiul extins al responsabilității producătorului.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul propus spre aprobare prevede măsuri stimulative pentru dezvoltarea, inovației care are drept scop consolidarea reutilizării și prevenirii, reciclării și alte tipuri de valorificare a anvelopelor uzate. Legislația precedentă punea accentul doar pe principiul poluatorul plătește, responsabilitățile fiind pasate către autorități, fapt ce descuraja realizarea activităților de reciclare și reutilizare a anvelopelor uzate.

Prin implementarea acestui act regulatoriu va fi stabilit cuantumul țintelor etapizate de colectare, reciclare/valorificare a anvelopelor uzate.

Proiectul de Hotărâre a Guvernului este elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Regulamentul privind gestionarea anvelopelor uzate este constituit din 11 secțiuni, inclusiv 72 puncte și 7 anexe, stabilind:

- prin secțiunea I. „Dispoziții generale”, obiectul și definiții, reglementarea domeniului de aplicare privind gestionarea anvelopelor uzate în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului și a sănătății umane;

- prin secțiunea II. „Ținte de colectare” prevederile privind realizarea de către agenții economici care introduc pe piață anvelope, fabrică, vând/revând anvelope noi și/sau reșapate destinate reutilizării, omologate în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și respectă țintele anuale de colectare a anvelopelor uzate pe baza cantităților introduse pe piață în anul precedent;

Agenții economici care introduc pe piață anvelope noi și/sau anvelope reșapate destinate reutilizării sunt obligați:

- 1) să colecteze etapizat anvelopele uzate, în limita cantităților introduse de ei pe piață în anul precedent;

Anul	Obligația
2024	20%
2025	30%
2026	40%
2027	50%
2028	60%
2029	70%
2030	80%

80 % reprezintă întreaga cantitate de anvelope introduse pe piață, devenite anvelope uzate, ținându-se cont de pierderile în greutate a anvelopelor, prin uzură, de până la 20%

2) să reutilizeze, să refolosească, să reșapeze, să recicleze și/sau să valorifice termoeenergetic întreaga cantitate de anvelope uzate colectată.

- prin secțiunea III., „Colectarea”, procedurile de colectare a anvelopelor uzate și obligațiile de respectare a acestor proceduri de către persoanele fizice și agenții economici care generează acest tip de deșeuri;

prin secțiunea IV., „Sisteme de colectare” - prevederi privind activitatea sistemelor individuale și colective;

- prin secțiunea V., „Modul de funcționare a sistemelor de colectare” – drepturile și obligațiile agenților economici, să activeze prin sistemele individuale și colective, în implementarea prevederilor Regulamentului în baza unui plan de operare stabilit în conformitate cu prevederile art. 25, alin. (6) al Legii nr. 209/2016 privind deșeurile;

- prin secțiunea VI., „Tehnologii noi de reciclare și îmbunătățire a performanței de mediu” - cerințe de tratare, valorificare și reciclare, care va favoriza dezvoltarea de noi tehnologii din punct de vedere al protecției mediului, pentru anvelopele uzate;

- prin secțiunea VII., „Raportarea și verificarea” - prevederile privind procedura de ținere a evidenței importatorilor de anvelope noi și/sau anvelope uzate în Lista producătorilor, în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (6) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile prin intermediul subsistemului informational, a Sistemului Informatic Automatizat Managementul Deșeurilor (SIA MD), cât și verificarea conformității raportărilor.

- prin secțiunea VIII., „Finanțarea” - reglementările privind asigurarea de către importatorii și distribuitorii de anvelope noi și/sau anvelope uzate a costurilor pentru colectarea, tratarea, valorificarea și eliminarea nepoluată a anvelopelor uzate.

- prin secțiunea IX., „Informarea” - prevederile despre obligațiile de informare a utilizatorilor privind reciclarea și tratarea anvelopelor uzate și efectele potențiale asupra mediului și sănătății umane.

- prin secțiunea X., „Transportarea” - reglementările privind procedurile respectate la transportarea transfrontalieră și pe teritoriul țării.

- prin secțiunea XI., „Supravegherea și controlul” - reglementările privind sancționarea în urma încălcării legislației și recuperarea prejudiciului cauzat mediului și sănătății umane.

Colectarea și reciclarea anvelopelor uzate este identificată ca fiind cea mai eficace și rentabilă modalitate pentru punerea în aplicare a mecanismelor eco-inovative de reutilizare și valorificare a anvelopelor uzate, folosind practicile tehnologice, cât mai durabile posibile.

Obiectivul proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate constă în reducerea efectelor negative asupra mediului determinate de activitățile de depozitare a anvelopelor uzate, prin stimularea efectuării de investiții pentru achiziționarea și punerea în funcțiune a unor instalații noi de prelucrare și valorificare a acestor deșeuri. Aceste investiții vor contribui la creșterea calității mediului înconjurător și, în același timp, la dezvoltarea zonelor în care vor fi realizate.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul propus spre aprobare prevede măsuri stimulative pentru dezvoltarea, inovației care are drept scop consolidarea reutilizării și prevenirii, reciclării și alte tipuri de valorificare a anvelopelor uzate. Legislația precedentă pune accentul doar pe principiul poluatorul plătește, responsabilitățile fiind pasate către autorități, fapt ce descuraja realizarea activităților de reciclare și reutilizare a anvelopelor uzate. Prin implementarea acestui act regulatoriu va fi stabilit cuantumul țintelor etapizate de colectare, reciclare/valorificare a anvelopelor uzate.

Impactul economic

Reciclarea conservă energia. Mult mai puțină energie este necesară pentru a transforma materialele reciclate în produse noi, comparativ cu procesul de producție a materialelor primare, brute. Prin reciclarea unei tone de materiale într-un program obișnuit de reciclare, sunt economisiți cel puțin 187 USD prin realizarea de economii la electricitate, petrol, gaze naturale și cărbune, chiar în condițiile în care ținem cont de consumurile datorate colectării și transportării materialelor. Reciclarea elimină costurile depozitării reziduurilor sau a incinerărilor.

Prin intermediul unor parteneriate la nivel internațional, național și local, sunt încurajate și atrase investițiile necesare pentru dezvoltarea durabilă a sectorului, conform priorităților și ritmului accesibil pentru societate.

Astfel, în luna iunie 2020, Parlamentul Republicii Moldova a ratificat Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții privind implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova”, în mărime de 25 milioane euro. Prin Acordul semnat la data de 18 octombrie 2019 între Banca Europeană de Investiții și Guvernul Republicii Moldova, va fi acordat un împrumut de 100 milioane de euro pentru îmbunătățirea serviciilor de gestionare a deșeurilor solide în țară. Proiectele respective, vor avea drept

obiectiv reducerea impactului negativ asupra mediului și sănătății oamenilor, prin modernizarea sistemelor de colectare a deșeurilor și colectare separată a materialelor reciclabile și a deșeurilor biologice, precum și reabilitarea gropilor de gunoi sau închiderea acestora.

Costurile pentru agenți economici

În anul 2021, Guvernul Republicii Moldova a reiterat angajamentele și importanța sporirii procesului de decuplare a creșterii economice de degradare a mediului prin integrarea măsurilor economiei verzi în procesele de producere ale diverselor ramuri ale economiei naționale, prin asocierea la proiectul interguvernamental al țărilor parteneriatului Estic „EU4Environment” și reflectarea măsurilor în principalele documente de politici ale Guvernului.

Evaluarea efectuată arată că obiectivele stabilite de Regulamentul propus spre aprobare generează beneficii substanțiale atât de mediu, cât și economice, și că revocarea sau reducerea acestor obiective ar micșora beneficiile în cauză. Amploarea beneficiilor generate este strâns legată de procesul de eco-inovare, fără de care difuzarea tehnologiei existente va duce la beneficii economice și de mediu reduse, pe când însoțită de eco-inovare, va genera beneficii semnificativ mai mari. Aceste beneficii provin din creșterea proporției de materiale reciclate și recuperate, precum și din reducerea numărului de anvelope uzate eliminate în depozitele de deșeuri.

În acest context, încurajarea dezvoltării și comercializării tehnologiilor de tratare, vor spori eficiența utilizării resurselor prin facilitarea reciclării unor procente mai mari de caucurci. Chiar dacă, inovațiile ar fi reduse la număr, cele mai bune tehnologii disponibile în prezent vor fi mai profitabile decât practicile curente.

Cauciucul capătă o serie de utilizări finale valoroase odată re-procesat, printre care se numără și:

- industria construcțiilor – țiglă, bariere acustice, membrane impermeabile;
- peisagistică – pasarele, conducte poroase;
- etanșări și umpluturi industriale;
- construcții civile;
- terenuri de joacă;
- construcții sportive – piste de atletism, terenuri de tenis;
- bază pentru covoare;
- depozitarea deșeurilor;
- combustibil în cuptoare de ciment;
- încălzăminte;
- transport – piese pentru vehicule, asfalt cauciucat.

O mare parte dintre entitățile active în sectoarele în care sunt implicați în întreținerea și repararea autovehiculelor este reprezentată de IMM-uri.

Analiza statisticilor internaționale a scos în evidență faptul că, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) generează circa 64% din poluarea industrială, în timp ce doar 16% dintre acestea sunt angajate în acțiuni de mediu. Astfel, o gamă largă de bune practici pentru încurajarea „ecologizării IMM-urilor”, implementate de către statele membre ale Uniunii Europene, pot fi adoptate și diseminate în rândul IMM-urilor din Republica Moldova pentru a stimula dezvoltarea durabilă și competitivitatea economică internațională.

Implementarea obiectivelor de reciclare și valorificare oferă suficientă flexibilitate întreprinderilor din sector în vederea adaptării la noile cerințe.

La nivelul țărilor membre UE, în conformitate cu „Ghidul privind responsabilitatea extinsă a producătorului (REP); Raport final, Comisia Europeană – DG Mediu, 2014”, costurile plătite de producători pe tonă de materiale puse pe piață variază de la 14 Euro/tonă (Marea Britanie) la 200 Euro/tonă (Austria), cu o medie de 92 Euro/tonă.

Exemplu țărilor UE denotă faptul că, introducerea principiului răspunderii extinse a producătorului nu a avut impact asupra prețului mărfurilor comercializate, deoarece acestea sunt de ordinul 2-30 Euro, ceea ce constituie 1-3 % din prețurile de comercializare și pot fi suportate de producători fără a majora prețul.

Costul estimativ de colectare, transfer și sortare pentru prima etapă de implementare a sistemului de gestionare a deșeurilor de anvelope uzate cu aplicarea principiului responsabilității extinse a producătorului, indiferent de schema care va fi aplicată, va fi de circa 9,7 Euro/tonă.

Tabel 1: Costuri estimative de operare pentru gestionarea anvelopelor uzate

Componența de gestionare a anvelopelor uzate	Costuri de operare și
--	-----------------------

	întreținere (Euro/tonă)
Colectare separată și transport	4,2
Transfer	4,4
Sortare	1,1
TOTAL	9,7

Prin urmare, producătorii vor trebui să acopere costurile cu colectarea separată și transportul, precum și sortarea deșeurilor de anvelope uzate pe măsura ce acestea vor fi extinse în vederea atingerii obiectivelor de valorificare, precum și costurile de investiții pentru gestionarea deșeurilor de anvelope uzate.

Costurile pentru autoritățile publice

Implementarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate nu necesită careva măsuri instituționale sau organizatorice suplimentare (crearea unor noi instituții sau subdiviziuni în instituțiile existente).

Proiectul Hotărârii Guvernului, fiind un document axat pe instituționalizarea funcțiilor de monitorizare a respectării măsurilor normative și de autorizare, nu va avea un impact direct asupra activității autorităților publice.

6. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare:

Actuala *Lege nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător* prevede obligația autorității centrale de mediu privind respectarea acordurilor interstatale și internaționale, prevenirea poluării mediului înconjurător și asigurarea monitorizării informării opiniei publice despre starea mediului.

Legea nr.209/2016 privind deșeurile, a preluat majoritatea reglementărilor din Directiva nr.2008/98/CE, care uniformizează practici contemporane de gestionare a deșeurilor și conține reglementarea aplicării principiului „poluatorul plătește” și principiilor de precauție și prevenire, cât și Responsabilității extinse a producătorului. Măsurile prevăzute de *Legea nr.209/2016 privind deșeurile*, vor încuraja dezvoltarea, producerea și comercializarea produselor cu utilizări multiple, care sunt durabile din punct de vedere tehnic și care pot, după ce au devenit deșeuri, să facă obiectul unei valorificări sigure și a unei eliminări ce nu poluează mediul.

Pentru implementarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, au fost aprobate prin *H.G. nr. 682/11.07.2018* Conceptul SIA „Managementul deșeurilor”, un concept de sistem informațional automatizat în domeniul managementului deșeurilor și prin *H.G. nr. 501/29.05.2018*, o instrucțiune cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeuri și gestionarea acestora.

În scopul operaționalizării mecanismelor stabilite prin *Legea nr.209/2016 privind deșeurile*, au fost elaborate și aprobate Regulamentul privind deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE) HG 212/07.03.2018 și Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, HG 561/31.07.2020. Ambele Regulamente stabilesc măsurile prioritare destinate prevenirii producerii deșeurilor și principiile privind reducerea eliminării finale a deșeurilor prin reutilizare, reciclare și valorificare a acestora.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 68 din *Legea nr. 209/ 2016 privind deșeurile*, în termen de 12 luni de la data publicării legii, Guvernul va elabora cadrul normativ aferent punerii în aplicare a acesteia, inclusiv Regulamentul privind gestionarea anvelopelor uzate.

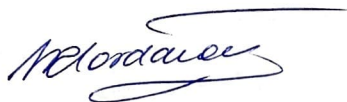
7. Avizare și consultarea publică a proiectului

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de *Legea nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional*, *Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative*, și *Hotărârea Guvernului nr. 610 din 03.07.2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului*. Proiectul Hotărârii Guvernului, Proiectul Regulamentului, Nota informativă sunt disponibile publicului pentru consultare pe pagina web oficială a Ministerului Mediului [www.mediu.gov.md/transparența în procesul decizional/proiecte de documente](http://www.mediu.gov.md/transparența%20în%20procesul%20decizional/proiecte%20de%20documente) și pe pagina web www.particip.gov.md.

Intenția de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate a fost examinată și susținută în cadrul ședinței Grupului de lucru cu implicarea reprezentanților instituțiilor de resort și organizațiilor neguvernamentale din **14.12.2021** și în cadrul proiectului „Îmbunătățirea cadrului instituțional și legal pentru gestionarea specifică a unor fluxuri de deșeuri în Republica Moldova”, implementat de Instituție Publică „Unitatea de implementare a proiectelor în domeniul mediului” cu susținerea financiară a Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul elaborat urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu Legea integrității nr. 82/2017. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul elaborat urmează a fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației din cadrul Cancelariei de Stat. Informația privind rezultatele expertizei de compatibilitate va fi inclusă după parvenirea avizului respectiv.
10. Constatările expertizei juridice
Informația privind rezultatele expertizei juridice va fi inclusă după recepționarea avizului expertizei juridice.
11. Constatările altor expertize
Informația relevantă va fi inclusă după consultarea, avizarea și expertizarea a proiectului.

Secretar de Stat

Iordanca-Rodica IORDANOV

1

2

3

4

5

6